

PROGRAMUL DE REZILIENȚĂ EDUCAȚIONALĂ ASISTATĂ PENTRU COPII ȘI TINERI "PRO BONO"

PROGRAMUL DE REZILIENȚĂ EDUCAȚIONALĂ ASISTATĂ PENTRU COPII ȘI TINERI "PRO BONO" propune participanților, în activități care se desfășoară fiecare pe parcursul unei ore și jumătate, modalități de lucru atractive, interactive și provocative, care vor surprinde rolul inteligenței emoționale, ca resursă creativă, în dezvoltarea și antrenarea rezilienței copiilor și adolescenților antrenați în activități educaționale școlare și aflați în proximitatea participării la o formă de examinare (evaluare națională, bacalaureat, etc).

Dezvoltarea rezilienței educaționale este o necesitate în societatea noastră, având în vedere că elevii se confruntă cu o multitudine de condiții adverse – de la factorii de risc individuali până la cei de sistem – care le afectează dezvoltarea școlară și profesională. Elevii cu reziliență educațională sunt cei care își păstrează o motivație de învățare și o performanță școlară ridicate în ciuda influenței condițiilor de risc care îi fac vulnerabili eșecului școlar. Consilierea școlară are un rol activ și semnificativ în dezvoltarea rezilienței educaționale a elevilor, atât prin intervențiile adresate direct acestora, cât și prin programele adresate profesorilor și părinților, alături de activitățile de promovare a colaborării școală-comunitate.

Procesul dezvoltării copilului nu este unul uniform și liniar. Frecvent, apar momente de discontinuitate și contrast, pusee tensionale și conflictuale, momente critice și vulnerabile: timiditate și izolare, agresivitate, încăpățănare și ostilitate, egocentrism și narcisism, frustrări, furie, traume, temeri și anxietăți, crize de dezvoltare.

Stimulii care acționează asupra copilului/tânărului sunt numeroși (familie, școală, societate, covârșnici, membri ai comunității). Încercările copilului/tânărului de a face față cu succes provocărilor unei vieți pline de incertitudini, solicitări, reguli și exigențe trebuie încurajate, într-o manieră suportivă, stimulând nevoia sinceră, naturală a acestuia de a se exprima, de a-și afirma și confirma personalitatea.

Trecerea de la competențele cognitive, la cele sociale, relaționale și apoi la cele emoționale constituie un pas important în dobândirea unei competențe mai mult decât necesare pentru provocările vieții de adult: competența adaptativă. Conștientizarea propriilor trăiri și pe cele ale altora, asumarea, exprimarea liberă și deschisă, abilitățile empatică, capacitatea de a înfrunta obstacolele, frustrările și conflictele și de a le rezolva într-un mod creativ – toate acestea constituie ancore în dezvoltarea rezilienței și adaptabilității copilului și tânărului.

Actualmente, cercetările legate de conceptul de reziliență sunt focalizate pe procesul adaptativ, aceasta nemaifiind înțeleasă ca un set de competențe individuale utilizate în condiții de stres, ci ca o calitate a interacțiunii dintre persoane și mediul lor de viață, o funcționare optimă în relație cu mediul (Ungar, 2013). Reziliența implică deci un proces dinamic care presupune interacțiunea dintre procesele de risc și cele protective, interne și externe, care pot modifica efectele unui eveniment de viață negativ (Ahern, 2007). Ea poate fi caracterizată ca o abilitate a individului de a-și utiliza resursele, precum și o capacitate a mediului de a furniza resurse care să protejeze persoana. Astfel, teoria rezilienței se transferă într-un context ecologic, depășindu-se conceptualizarea acesteia ca trăsătură individuală.

Reziliența educațională, academică, a primit mai multe definiții de-a lungul timpului, printre care "capacitatea de a atinge performanța școlară în condițiile confruntării cu factori de risc care

Responsabili program: Director, prof. Mihaela Brumar; prof. Goga Cornelia

amenință succesul școlar” (Alva & Padilla, 1995) sau ”abilitatea de a face față provocărilor și presiunilor mediului școlar” (Fallon, 2010). Succesul școlar este interpretat atât ca un indicator al unei reziliențe psihologice ridicate (Kumpfer, 1999), cât și al acestui tip distinct de reziliență, cea educațională.

Un model reprezentativ al rezilienței educaționale este cel construit de Silas Casillas în 2008, în cadrul căruia autorul a identificat patru mari categorii de factori protectivi, care sprijină elevii aflați în situații de risc pentru atingerea succesului școlar (Sandoval-Hernandez & Cortes, 2012):

- 1) factori personali – încrederea în sine și motivația pentru învățare;
- 2) factori familiari – sprijinul emoțional, sprijinul material și modelul personal de reziliență educațională;
- 3) factori școlari – sprijinul emoțional/recunoașterea socială, sprijinul logistic/managementul administrativ, relația profesor-elev/modelul personal oferit de profesori;
- 4) factori comunitari – infrastructura necesară procesului educațional.

CONSILIEREA ȘI ASISTENȚA ȘCOLARĂ SPECIALIZATĂ

Consilierea și asistența școlară specializată reprezintă două dintre cele mai eficiente activități educaționale, care promovează și dezvoltă reziliența educațională a elevilor aflați în diverse situații de risc sau de vulnerabilitate. Ea este definită drept o relație interumană de ABORDĂRI TEORETICE asistență și suport dintre o persoană specializată în psihologia și consilierea educațională / profesor de diferite specialități și grupul de elevi, în scopul dezvoltării personale și prevenției situațiilor problematice și de criză (Băban, 2003) personală sau care țin de formarea pentru viață/profesională.

Consilierea și asistența școlară specializată reprezintă un demers calificat, organizat pe principii științifice, care permite acordarea unei asistențe de specialitate acelor persoane implicate în procesul educațional (elevi, studenți, cadre didactice, părinți, diriginți) (Dumitriu & Dumitriu, 2004). Conform lui Băban (2003), scopul fundamental al consilierii școlare este funcționarea psihosocială optimă a persoanei/grupului, aceasta fiind realizată prin atingerea următoarelor obiective:

1. promovarea sănătății și a stării de bine – somatic, mintal, emoțional, social și spiritual;
2. dezvoltarea personală – cunoașterea de sine, imaginea de sine, relaționarea interpersonală armonioasă, tehnici de învățare eficiente, opțiuni vocaționale realiste;
3. învățarea prin modalități de lucru atractive, interactive și provocative, care vor surprinde rolul inteligenței emoționale, ca resursă creativă;
4. prevenția dispoziției afective negative, a neîncrederii în sine, a comportamentelor de risc, a conflictelor interpersonale, a dificultăților de învățare, a dezadaptării școlare și sociale.

Dezvoltarea rezilienței educaționale poate reprezenta obiectivul principal sau cel secundar al intervențiilor de consiliere și asistență școlară specializată, în ambele cazuri fiind util ca elevii să fie ajutați să își cunoască propria reziliență și resursele pe care se pot sprijini. Este important de subliniat faptul că astfel de intervenții psihopedagogice au atât efecte pozitive imediate asupra dezvoltării elevilor, cât și efecte pe termen lung, prin consolidarea rezistenței la eșec, la stres și la situații problematice. În literatura de specialitate se evidențiază importanța centrării pe resurse și pe punctele tari, în detrimentul abordării vulnerabilităților (Williams, Greenleaf, Albert & Barnes, 2014). În același timp, însă, este nevoie de o cunoaștere aprofundată a factorilor de risc care amenință traseul educațional al elevilor, care poate fi obținută prin construirea unei relații autentice cu aceștia, cu familiile lor și cu actorii comunitari reprezentativi.

Responsabili program: Director, prof. Mihaela Brumar; prof. Goga Cornelia

PROGRAMUL DE REZILIENȚĂ EDUCAȚIONALĂ ASISTATĂ PENTRU COPII ȘI TINERI "PRO BONO" se adresează următoarelor categorii de copii și adolescenți:

- elevi ai Liceului Teoretic "Henri Coandă" aflați în situații precare/vulnerabile;
- elevi rezidenți ai căminelor de băieți și fete ale Liceului Teoretic "Henri Coandă" Craiova;
- elevi în anii de final de ciclu (gimnazial/liceal).

PROGRAMUL DE REZILIENȚĂ EDUCAȚIONALĂ ASISTATĂ PENTRU COPII ȘI TINERI "PRO BONO" constă în :

- realizarea de activități de consiliere școlară sub coordonarea unui cadru didactic specializat, consilier psiho-pedagog/profesor de psihologie, implicat pro bono;
- realizarea de activități de educație remedială pentru elevi cu dificultăți de învățare, de către cadre didactice specializate, implicate pro bono;
- realizarea de activități de pregătire suplimentară pentru examenele naționale pentru elevi cu posibilități materiale reduse/aflați în situații precare/vulnerabile, de către cadre didactice, implicate pro bono;
- realizarea de activități de loisir, sub coordonarea unor cadre didactice, implicate pro bono;
- participarea la activități culturale, împreună cu cadre didactice implicate pro bono.

Concluzii

Reziliența educațională este o necesitate în societatea noastră, având în vedere că elevii se confruntă cu o multitudine de condiții care le afectează dezvoltarea școlară și profesională – de la factorii de risc individuali până la cei de sistem. Elevii cu reziliență educațională sunt cei care își păstrează o motivație de învățare și o performanță școlară ridicată în ciuda prezenței condițiilor de risc care îi fac vulnerabili eșecului școlar. Din păcate, însă, o multitudine de elevi nu reușesc să depășească adversitățile cu care se confruntă și abandonează sistemul educațional care nu le oferă mediul, ajutorul și oportunitatea de a învăța cum să aibă rezultatele scontate.

Consilierea școlară are un rol activ și semnificativ în dezvoltarea rezilienței educaționale a elevilor, atât prin intervențiile adresate direct acestora, cât și prin cele adresate profesorilor, părinților și prin activitățile de promovare a colaborării școală-comunitate. Având în vedere existența unui număr ridicat de elevi care au nevoie să își dezvolte reziliența educațională, este nevoie ca tot mai mulți specialiști să se familiarizeze cu acest concept și cu modalitățile concrete de promovare a acestuia în mediul școlar. În literatura de specialitate se regăsesc multiple programe construite în vederea dezvoltării rezilienței prin intermediul consilierii școlare (Cefai, 2008; Williams, Greenleaf, Albert & Barnes, 2014), acestea organizându-se cu participarea tuturor actorilor educaționali: elevi, profesori, părinți, comunitate. Însă, trebuie ținut cont de faptul că școlile și clasele sunt sisteme sociale complexe, programele de promovare și dezvoltare a rezilienței trebuind adaptate la particularitățile specifice contextuale.

Responsabili program: Director, prof. Mihaela Brumar; prof. Goga Cornelia

PROGRAMUL DE REZILIENȚĂ EDUCAȚIONALĂ ASISTATĂ PENTRU COPII ȘI TINERI "PRO BONO" propune proiectarea unei intervenții centrate pe dezvoltarea rezilienței educaționale a elevilor care țin cont de vârstă, de proveniența socio-culturală, de particularitățile psihologice, de aspirațiile, așteptările, temerile, valorile și modelele elevilor. Considerăm că demersul PRO BONO poate fi o modalitate eficientă de sprijinire educațională a elevilor care au nevoie de educație remedială specifică.

PROGRAMUL DE REZILIENȚĂ EDUCAȚIONALĂ ASISTATĂ PENTRU COPII ȘI TINERI "PRO BONO"

DISCIPLINE SOLICITATE DE ELEVI:

1. Limba și literatura română
2. Istorie
3. Biologie

PROGRAM DE DESFĂȘURARE:

DISCIPLINA	ZIUA	INTERVAL ORAR	LOCAȚIA
Limba și literatura română	MIERCURI	15.00 – 16.00	CORP C SALA DE STUDIU, ET. 1
Istorie	MARȚI	14.00 – 16.00	CORP C SALA DE STUDIU, ET. 1
Biologie	VINERI	14.00 – 16.00	LABORATOR DE BIOLOGIE

Responsabili program: Director, prof. Mihaela Brumar; prof. Goga Cornelia

